

خوشه فرش دستباف

مرکز ملی فرش ایران از بدو فعالیت های خوشه، جهت دهی بلندمدت فعالیت های مشترک و بهره گیری از ظرفیت های مختلف در حوزه «فرش و کسب و کارهای خرد و متوسط» را در دستور کار خود داشته و در خصوص مطالعات و امکان سنجی، فعالیت های آموزشی و برنامه عمل، توسعه خوشه های فرش و کنسرسیوم های صادراتی فرش دستباف و تقویت برند ملی و ظرفیت های برندسازی مبتنی بر مزیت های مناطق فرش دستباف در راستای اهداف و برنامه های مرکز ملی فرش ایران، با شهرک های صنعتی و خوشه ها همکاری داشته است.

تعاریف و اصطلاحات

الف- خوشه کسب و کار: به مجموعه فعال در یک گرایش از کسب و کار گفته می-شود که در یک منطقه جغرافیایی متمرکز شده، امکان همکاری در تکمیل فعالیت های یکدیگر را داشته و از چالش-ها و فرصت های مشترک برخوردار باشند.

ب- شبکه کسب و کار: به مجموعه ای از واحدهای کسب-وکار اطلاق می-شود که برای مواجهه با مشکلی مشترک و یا استفاده از فرصتی مشترک با هم همکاری نمایند. شبکه-ها به دو شکل ثبت-شده و ثبت-نشده وجود دارند. شبکه-ها معمولاً به صورت ثبت نشده شکل گرفته و در صورت اقتضا در قالب انجمن، تعاونی، کنسرسیوم، شرکت سهامی و ... ثبت می-شوند.

ج- شبکه فراگیر: به شبکه بزرگ حاصل از ائتلاف و همکاری شبکه های متعدد موجود در یک خوشه اطلاق می شود که می تواند در درازمدت نقش رهبری و نمایندگی خوشه را ایفا نماید.

د- عامل توسعه خوشه: مسئولیت مستقیم اجرای فرایند توسعه در خوشه بر عهده عامل توسعه خوشه، می باشد. عامل توسعه خوشه فردی است با تحصیلات و تجربه کافی و مرتبط با توسعه کسب و کارهای اقتصادی که دارای قابلیت های رهبری و راهبری برنامه های توسعه ای، ایجاد ارتباط مثبت و اثربخش و قدرت تحلیل کسب و کار در سطوح خرد و کلان بوده و ضمن آشنایی با رویکردهای کل گرا و سیستمی و مدیریت استراتژیک، از روحیه ای پویا و فعال برای توسعه سیستم های اقتصادی- اجتماعی برخوردار باشد.

ه- ذینفعان خوشه: به کلیه واحدهای زیرمجموعه خوشه، تشکل ها، NGO ها، ارائه کنندگان خدمات کسب و کار، تأمین کنندگان، خریداران، واسطه ها و نهادهای پشتیبان ذینفع خوشه گفته می شود.

و- سازمان کارگزار خوشه: سازمانی که قرارداد پروژه توسعه خوشه را با عامل توسعه منعقد می نماید.

ز - توسعه خوشه: فرایندی ۳ تا ۵ ساله است که طی آن ظرفیت های موجود در خوشه، از طریق توانمندسازی پایا و معطوف به استفاده از فرصت های محیطی شکوفا می-شود. ارتقای سطح سرمایه اجتماعی و توسعه و بسط شبکه های کسب و کار در درون خوشه از محوری ترین فعالیت ها در این فرآیند شناخته می شوند.

کنسرسیوم به ائتلاف چند فرد، بنگاه، خوشه یا حکومت یا ترکیبی از این‌ها با هم برای انجام فعالیت‌های مشترک یا ادغام منابع خود، برای رسیدن به هدف مشترک گفته می‌شود. به طور خلاصه منظور از کنسرسیوم، ائتلاف چند بنگاه باهم برای انجام امور انتفاعی است. این ترکیب یا ادغام علاوه بر ایجاد مزیت رقابتی ناشی از کاهش هزینه، باعث ایجاد هم‌افزایی مثبت در انجام هدف کنسرسیوم (اجرای پروژه، برگزاری نمایشگاه، تولید محصول و ...) و در نتیجه افزایش کارایی در زمان و کیفیت اجرا خواهد شد.

هم‌اکنون ۲۱ استان کشور مرحله شناسایی تجمع کسب و کار فرش دستباف را انجام داده و از این تعداد ۱۴ استان شامل (قم، فارس، چهارمحال و بختیاری، اردبیل، گلستان، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، زنجان، لرستان، سیستان و بلوچستان، کرمانشاه، کرمان و ایلام مدل خوشه کسب و کار را آغاز کرده‌اند و پروژه خوشه نایین در اصفهان هم شروع شده است که این نشان از ظرفیت بالای کشور در هنر- صنعت فرش دستباف است.

فعالان اصلی خوشه فرش دستباف :

فعالان اصلی (بنگاه‌های کسب و کار) و سایر فعالان در زمینه خوشه فرش دستباف را می‌توان به ۹ دسته تقسیم نمود:

فعالان اصلی:

۱- تولیدکنندگان فرش

۲- صادرکنندگان؛ ۳- طراحان و نقاشان؛ ۴- رفوگرها؛ ۵- رنگرزا؛ ۶- پرداخت کارها ۷- فروشندگان مواد اولیه ۸- فروشندگان دار، ابزار قالببافی و نقشه‌قالی؛ ۹- قالبشوئی‌ها.

آدرس سایت خوشه‌های فرش دستباف :

خوشه‌های کشوری فرش دستباف

۱. خوشه فرش دستباف استان قم www.qomcarpet.ir

۲. خوشه فرش دستباف استان گلستان www.golestancarpets.com

۳. خوشه فرش دستباف و گلیم نقش برجسته استان ایلام www.ilamcgc.ir

۴. خوشه فرش دستباف کرمان و راور www.kccd.ir

اهداف مهم جهت تشکیل خوشه و کنسرسیوم فرش دستباف :

۱- توسعه بازارهای هدف صادراتی خوشه‌های فرش دستباف.

۲- اجرای پروژه های تکمیل حلقه های مفقوده زنجیره ارزش خوشه های فرش و تقویت پیوند بین خوشه همسان فرش دستباف کشور

۳- ارتقای فرصت های شغلی، ارتقای توان علمی و تخصصی، ارتقای فناوری، کاهش هزینه های تولید و صرفه جویی در وقت و سرمایه .

۴- شکل گیری و توسعه ارائه دهندگان خدمات توسعه کسب و کار فرش از قبیل خدمات طراحی، بازاریابی، صادرات و ...

۵- برگزاری دوره های آموزشی خوشه های فرش دستباف کشور جهت بالا بردن دانش و توانمندی های ذینفعان .

۶- تامین مواد اولیه خوشه های فرش دستباف کشور .

۷- شکل گیری و توسعه واحدهای طرح و نقشه فرش و صنایع جانبی و تکمیلی و تولیدی تجهیزات استاندارد فرش بافی در سطح خوشه های فرش دستباف کشور .

۸- احداث مجتمع های کارگاهی فرش بافی در شهرک ها و نواحی صنعتی مطابق با دستورالعمل های مربوطه .

۹- انتشار کتب و نشریات علمی _ آموزشی فرش دستباف .

۱۰- مشارکت و همکاری بیشتر خوشه های فرش در تامین و توزیع مواد اولیه مورد نیاز و سایر موارد، برطرف نمودن مشکلات و ارائه طرح های پیشنهادی و همکاری در اجرای آن .

۱۱- توسعه فناوری، عارضه یابی و توانمندسازی ذینفعان خوشه فرش دستباف و توانمندسازی بنگاه ها در زمینه صادرات .

۱۲- شکل گیری و توسعه شبکه ها و کنسرسیوم های صادراتی در خوشه های فرش دستباف .